

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 5.

A szerkesztőség kérésre visszadása
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Az új országgyűlés és az egyházpolitika.

A képviselőválasztások eredménye azt a látszatot kelti, hogy az ország tulajdonképpeni többsége akarja a parlament munkaképességét, akarja, hogy a meddő közjogi és párt hatalmi taktikázások helyett eredményes munkát végezzen az országgyűlés. Körülbelül tizenkét esztendeje annak, hogy a parlamenti válság különböző formákban megújul. Először mint katonai kérdésekben érvényesítendő nemzeti követelmények idéztek elő kormánybukásokat. Aztán jött a legutóbbi kormány bukása a jegy-bankkérdés és a választójogi reform körüli párt hatalmi tülekedések miatt.

Ez a mostani kormány azzal a jelszóval oszlatta fel a házat, hogy az országgyűlés munkaképességét helyreállítja. Hát bizony elég bőséges programot nyújt egy kormány tevékenységére nézve, ha csak azokat az ügyeket veszi is elő, amelyeket az előző kormányok előkészítettek, de a kidolgozott javaslatokat nem tárgyalhatták a parlament munkaképtelensége, a folytonos szócsatározások miatt. Ezen félreszorított ügyek közé tartoznak az ugynevezett egyházpolitikai kérdések is. Előtérben áll közöttük a katolikus autonómia kérdése és a katolikus lelkészek kongruájának végleges rendezése. A télen a fővárosi vigadóban tartott munkapárti alakuló gyűlésen a miniszterelnök által előterjesztett programbeszédben, majd később Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter számos nyilatkozatában szó volt a lelkészi kongrua, valamint a kath. autonómia kérdéseiről, mint megvalósítandó kormányfeladatokról. Legutóbb Zichy János gróf miniszter részletesebben nyilatkozván ezekről az aktuális egyházpolitikai kérdésekről, kijelentette, hogy a párbér megváltásának módjait is foglalkozik.

Első kérdés katolikus egyházi szempontból, hogy elérkezett-e az ideje, alkalmasak-e a mostani politikai viszonyok arra, hogy mindezek a kérdések az egyház érdekei tekintetében teljes megnyugvással megoldassanak? Erre nézve ezen kérdések parlamenti múltja igen tanulsá-

gos felvilágosítással szolgálhat. Ebből a multból röviden csak azt a tanulságot akarjuk levonni, hogy ezek a kérdések igenis szerencsésen megoldhatók, ha azokat elfogulatlan jó akarattal kezelik és főként nem teszik ezeket a kérdéseket a párt hatalmi törekvések martalékává. Mert eddig tényleg mindig a párt hatalmi törekvések hiúsították meg úgy az autonómia, mint a kongrua rendezésének ügyét. Ha a szabadelvűek fogtak hozzá ezen kérdések bármelyikéhez, ezt mindig a kormány hatalom befolyásának tulságos mértékű biztosítása végett tették, vagyis úgy az egyházat, mint a papságot a kormány hatalmaskodása alá akarták gyűrni.

Viszont, ha a katolikus táborból követelték a katolikus lelkészi kongrua, avagy a katolikus autonómia kérdésének megoldását, akkor meg az omnipotens államhatalom képviselői tiltakoztak ezen törekvések ellen, mint amelyek államot akarnak csinálni az államból. Az egyházpolitikai kérdések multja tehát elsősorban arra tanít bennünket, hogy sem a kongrua-kérdés, sem az autonómia-kérdés megoldásából nem szabad párt hatalmi ügyet csinálni, hanem ezt jóformán, pártönkivüli, pártok felett álló kérdésnek kell tekinteni és tisztán az egyház és másrészt az állam jól felfogott érdekeinek összhangba hozatalával kell düllőre vinni.

Már most nézzük, hogy e tekintetben milyen a hangulat? Nézetünk szerint felette kedvező. A vallás és közoktatásügyi tárcát egy olyan kiváló katolikus férfi tölti be, akinek a katolikus egyház iránti fiai szeretetéről, ragaszkodásáról és annak érdekei iránti egészséges érzékéről egy tekintélyes politikai mult tesz bizonyosságot. Zichy János gróf nem fitogtatja katholicitását, hanem azt életelvül követi. Ez az ő gondolatvilága. De nem is azzal az igénnyel lép fel, mintha a katholicizmusnak nagylelkű protegalója akarna lenni. Mert voltak kultuszminiszterek, kik ebben a szerepben akartak díszelni, kik különös hajlandóságból, kedvezményből akarták megadni a katolikusoknak azt, ami őket törvény szerint, jogosan megilleti. Már pedig a katolikusokban van annyi önérzet, hogy nem fo-

gadják el ajándékul vagy kegyelemből azt, amihez elvitázhatatlan joguk van.

Főként a Bánffy-kormány akarta ilyen módon lekötöztetni a katolikusokat, mikor elhitette, hogy az 1848. évi XX. t. c. a szekularizációt jelenti és ő nagylelkűen ezt a kérdést megakarja kerülni az általa törvénybe iktatott hibás kongrua rendezéssel. Ugyanigy kacérkodott a Bánffy-kormány az autonómia kérdéseivel, mikor az ugynevezett hiteles feljegyzésekben és hiteles pontozatokban ultimátumokat küldözgetett a szervező katolikus kongresszusnak, hogy hát mennyit hajlandó a kormány a katolikus ügyek feletti gyámkodó hatalmából átengedni. Szerencsére az akkori autonómia munkálatokból nem lett semmi, a Wlassics-féle kongrua-törvényen pedig rövid fennállás után novelláris uton javítani kellett. De ez a novella is bizony csak olyan silány feldozásnak bizonyult. Sőt, ha a katolikus püspöki kar bölcsessége nem lép közbe a kongrua-törvény végrehajtásánál, ebből nagy baj keletkezhetett volna. Mert az ugynevezett «nemzeti» és «állami érdekek» szempontjából a törvényben és utasításban egyenesen megbélyegző határozatok foglaltak a lelkészekkel szemben, mintha azok már eleve államellenes érülettel lennének eltelve és a kongruajavítás csak a «jó érzelem» a «gut gassint»-ség jutalmául szolgálta.

Azt a körülményt is különben már igen kedvező jelnek tekinthetjük, hogy bizonyos kérdések tisztázattak. Tisztázódott a helyzet az 1848. évi XX. t. c. értelmezése körül. Ennek a törvénynek nem a szekularizáció a célja, hisz erről abban szó sincs, bele sem magyarázható. Sőt ellenkezőleg, ez a törvény biztosítani akarja az összes bevett hittelekezetek költségeinek fedezetét az állampénztárból, amennyiben az illető felekezetnek saját vagyonából, saját erejéből ki nem fulja. Tehát ez a törvény nem azt mondja, hogy el kell venni az egyháztól, a papságtól azt a vagyont, a melylyel bírnak, amelyet már megszerettek. Sőt ellenkezőleg, azt az intézkedést statuálja, hogy állami segítségből

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -



Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

kell fedezni a felekezeti összes kiadásokat.

Éppen ez a törvény a legerősebb argumentum a hóbortos szekularizációs törekvések ellen. Hisz ott tartunk, hogy a kath. egyházi vagyon nem elégséges az egyházmegyei papság, az egyházmegyei intézmények ellátására. Ennek oka pedig abban van, hogy az ország gazdasági, pénzügyi viszonyai megváltoztak. A földbirtok igenis jövedelmező volt, mikor a jobbágyság ingyen munkálta azt. De most, mikor drága befektetéssel, költségesen művelhető a föld a földgazdaság jövedelmezőség szempontjából az utolsó helyen áll, mert a tőkének alig 2 avagy 2 és félszázalék hasznát hozza meg. Így hát az egyházat leginkább ott viselte meg a gazdasági átalakulás, ahol legnagyobb fekvősége, latifundiuma volt.

De a lelkészknő papság sincs különben, amelynek jövedelmi forrásai szintén a régi földesuri és jnbkgyi gazdasági viszonyokból erednek, amelyek ma már csak papiroson vannak meg, de tényleg nincsenek sehol. Ismerek egy plebániát, melynek papiroson 2600 korona jövedelme van párbérben. De nem kap 100 koronát párbérből, mert nem tudják behajtani.

Ugyanígy van legtöbb plebános az ingyen megmunkálásokkal. Ezeket sem lehet zsandár-assisztenciával végrehajtani. A megélhetési viszonyok pedig drágulnak. Így aztán van olyan plebánia, mely 1848 előtt 6000 koronát jövedelmezett, holott az életviszonyok 200 percenttel drágultak azóta. Tessék hát szekularizálni! Ezzel az állam a legrosszabb üzletet csinálná!

A papságnak átlag rangján aluli jövedelme van. Egy akadémiai képzettséggel bíró lelkésznek 800 forint, vagyis 1600 korona évi jövedelmet engedélyez a kongrua törvény, holott ennél több jövedelme van egy vidéki járásbírósnak. A lelkészeknek valóban legszerényebb kívánságuk, hogy 2400 korona évi jövedelmet biztosítsanak nekik, a párbért és minden egyéb régi urbéres természetű és ma már be sem hajtható szolgálmányokat váltsák meg vagy törüljék el és ehelyett az állampénztárból egészítsék ki a kongruát.

Ha tehát az új országgyűlés jó akarrattal, higgadt bölcseséggel fontolja meg az egyházpolitikai kérdéseket, úgy s m az autonomia megvalósításának, sem a katolikus lelkészi kongrua végleges rendezésének és ez utóbbival összefüggő párbér és egyéb lelkészi szolgálmányok megváltásának útját nem állhatja. Ezek a kérdések az egyház és az állam érdekei tekintetében teljes megnyugvással végleg rendezhetők és rendezendők is.

Orion.

Románok tüntetése Mangra ellen.

A Romániában tartózkodó magyar oláhok ülést tartottak Mundresku egyetemi professzor elnöke alatt, amely ülésen a magyar választások eredményével foglalkoztak.

A gyűlés elhatározta, hogy az öt megválasztott oláh nemzetiségi képviselőt üdvö-

zölni fogja és egyben Mangra Vazult — akit mérsékelt programmal választottak meg, — mint az oláhok áruóját.

Ebben a pillanatban valaki egy magyar nemzetiszínű zászlót emelt magasra; a lobogó fehér mezején ez a fölírás volt:

— Éljen Mangra Vazul!

A jelenlevők rárohantak a zászlóra, széttepték, lekopták, a földre taposták és azután az oláh nemzeti táncot járták el a foszlányokon,

A vandalizmus végrehajtása után rázendítettek a román nemzeti himnuszra.

Az új adótörvényeket sutba tették.

Az új adótörvények végrehajtását az új kormány tudvalevőleg felfüggesztette, mert éppen azoknak az érdekeket érinti, akik a jelenlegi kormány leghívebb támogatói. A kormány még nem nyilatkozott határozottan, hogy mit akar az adótörvényekkel, de az intézkedéseket már megtette oly irányban, ami mutatja, hogy teljesen meg akarja változtatni Wekerle adótörvényét. A községi jegyzők már utasítva lettek itt Biharban is, hogy a régi adótörvények megfelelő kivetési nyomtatványokat rendeljék meg.

Az ugrai mandátum. A megüresedett dupla mandátumok közül legnagyobb hajsza az ugrai mandátum után indult. Eddig legalább 12 jelölt neve került forgalomba. Kombinálták Barabás Bélát, ki már nyilatkozott is, hogy nem lép fel. Emlegették Farkasházy Zsigmondot, Szatmári Mórt. Mozgolódik a kerületben dr. Schwartz István, ki gróf Tisza István előtt egy napig, mint munkapárti jelölt fungált. Próbálkoztak gróf Teleki Arvéddel. Ujra föl akar lépni Halász Lajos, ki a múlt ciklusban képviselte a kerületet. Az összes hírek között legrealisabb Bölöny József jelöltségéről szóló hír. A legujabb jelöltként báró Wesselényi Ferencet emlegetik, volt kolozsvári képviselőt. Ha ő tényleg föllép Bölöny Józseffel szemben, akkor após és vő küzdenek egymással, mert báró Wesselényi Ferenc Bölöny (Balogh) Ducinak Bölöny József nevelt leányának a férje.

Kormánybiztos Fogarasmegyében.

Fogarasról jelentik a Pol. Hir.-nak: Fogarasmegyének évtizedek óta oláh főispánjai voltak, az utolsó szász Bausznera kivételével. Ennek a körülménynek tudható be, hogy az oláhság gyűlölete a magyarság iránt nőttönött. Ma már az oláhság és magyarság között folytonos surlódások és belvillongások fordulnak elő és az oláhok, ahol csak tehetik, a magyar állameszme ellen demonstrálnak. Beavatott fogarasi forrásból jelentik, hogy a kormány a szertelen tulkapások megfékezésére Széll József főispánt fogja felhatalma kormányjoggal felruházni.

A Justh párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt tagjait Justh Gyula, a párt elnöke, f. hó 22-ének délután 6 órájára értekezletre hívta össze. Az értekezlet tárgya az alakulás megbeszélése.

A miniszter kifogása.

A vágóhídi szabályrendelet ellen.

Nagyvárad város törvényhatósága elkészítette a közvágóhid használatáról és a husvizsgálatról a szabályrendeletet, amely teljesen a tervbe vett új vágóhidra van alkalmazva.

A belügyminiszter most jóváhagyás nélkül visszaküldte a szabályzatot, s hosszan fejtegeti, hogy miként kell azt átdolgozni, ha a jóváhagyást meg akarja kapni a város.

A szabályrendelet igen sok szakaszát törli

a miniszter, mert az abban foglaltakról részint a husvizsgálatra vonatkozó miniszteri rendelet intézkedik s így városi szabályrendeletbe ezek nem foglalhatók.

A vágóhídi idő nem a szabályzatban foglalandó, hanem az igazgató és a mézárós és hentes ipartársulat meghallgatásával állapítandó meg.

A vágóhídi igazgatót és ellenőrt, mivel ezek állatorvosok, nem a polgármester alkalmazza, hanem a főispán nevezi ki.

A vágóhídi díjakat Nagyvárad városa olyan összegben állapította meg, hogy még haszna is lett volna a városnak. Ezt nem engedí a miniszter, mert a díjak évi összege — úgy állapítandó meg, hogy legfeljebb a közvágóhid építésére fordított összeg kamataira, törlesztésére és fentartására, üzemi költségeire legyen elegendő.

Különben az egyes díjtételekre nézve akkor nyilatkozik majd a miniszter, ha az új vágóhídi terve és költségvetése már jogerősen határozott a város, mert a vágóhídi befektetése, fentartása és az új üzemi díjak ismerete nélkül ezen díjak mérve meg nem bírálható.

Ellenkezik a miniszteri rendelettel az is, hogy a hűtő, istálló, húspároló és hidmérleg használatáért külön díj van felsorolva. Csak a vágóhid egészben való használatáért szedhetők díjak, mert a hűtő, istálló stb. kiegészítő részei a vágóhidnak s ezekért külön díj nem szedhető.

A miniszter felhívja a várost, hogy a közvágóhídi tervei, költségvetése felett hozzon határozatot s jogerőre emelkedés után a miniszteri leiratban foglaltak figyelembe vételével dolgozza át a szabályrendeletet.

Egy kortesut következménye.

30 feljelentés egy napról.

Az oly szenzációsan végződött élesdi választás utóhullámai korántsem csillapultak még le. Valóságos feljelentési özön van az élesdi járásbírósnál a választásból kifolyólag. A feljelentések jegyzők, tanítók, közigazgatási alkalmazottak ellen szólnak. A tegnapi nap folyamán már egy feljelentést tárgyaltak is az élesdi járásbírósnál. A feljelentést Aprincsák Ernő erdőmester tette Kecely Kálmán cécei körjegyző ellen. A feljelentés a múlt hó 25-én tartott kortesut következménye. E szerint 25-én az erdőmester gyermekei az utcán játszadoztak, amikor a körjegyző kocsin tért haza kortesutjáról. A gyerekek mikor meglátták a körjegyzőt kiáltozni kezdtek:

— Abcug Zathureczky!

A körjegyző erre, a feljelentés szerint leugrott a kocsijáról és revolvert rántva közeledett a gyermekek felé. Aprincsák Ernőné a gyermekek zajára kiment s éppen akkor érkezett oda a körjegyző, aki lelővéssel fenyegette őket. A jegyző ellen Aprincsák meg tette a feljelentést az élesdi járásbírósnál. A tárgyalás folyamán kihallgatták a vádlott körjegyzőt, aki a következőképen kezdte vallomását.

»Múlt hó 25-én kortesutról tértem haza, amikor stb. stb.

A vallomásában tagad mindent a körjegyző és mert védője több tanut akar beidézteni, a kik állítólag megerősítik az ő vallomását, a tárgyalást elhalasztották. Jellemző ez ügyben az hogy a körjegyző, mint hivatali közeg azt vallotta, hogy kortesutról tért haza, holott neki, mint tisztviselőnek a törvények értelmében nem lett volna szabad ezt megtennie. A vallomást a Farkasházi-párt fel fogja használni a petícióhoz.

Az élesdi választásban különben a legzajosabb nap május 25-ike volt, akkor volt ugyanis a munkapártnak a legnagyobb kortes-

utja, amely alatt egy egész sor kihágást követtek el. Csak 25-ikéről több mint 30 drb feljelentés fekszik a munkapárti kortesek ellen az élesdi járásbíróóság előtt.

A feljelentések közül ez ideig még egyet tárgyaltak le, amelyben a feljelentett egyént 100 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság.

Nyílt levél

Nagyságos dr. **Ágoston Péter** kir. kath. jogakadémiai tanár urhoz!

Nagyságos Tanár Ur!

Tudomásomra jutott, hogy Tanár ur a helybeli állami elemi iskolánál évvégi vizsgálatához elbökül kiküldetve, midőn a gyermekek imádsághoz felálltak s imádkoztak, Tanár ur tüntetőleg ülve maradt s egy papírlapon firkált.

E tényhez reflexiókat fűzni óhajtván kellő tisztelettel felkérem Nagyságodat, jelentse ki, hogy való-e a fent előadott tény?

Nagy tisztelettel:
Dr. Papp Károly.

A délvidéki istenitélet.

Négyszáz ember pusztult el.

Az ország déli részében történt óriási katasztrófánál még pontosan képtelenség megállapítani a halottak számát, de az már bizonyos, hogy körülbelül négyszáz áldozata van a rémséges katasztrófának. A hegyi patakokból, amelyek rendes körülmények között néhány centiméter szélesek, rohanó, félelmetesen megdagadt víztömegek lettek, amelyek magukkal sodortak embert, házat, mindent, ami utjukba került.

Amelyik ház szilárdan ellenállott a rohanó árnak, azt néhány óra alatt a kéményig ellepte a víz. A halálos kétségbeesés a házak tetejére üzte a szerencsétlen lakókat. És még ott is el kellett pusztulniok, mert a hihetetlen erővel száguldó vizár le sodorta az embereket.

Ejjel történt a katasztrófa. Ömlött a zápor s a koromsötétségbe csak a villámcsapások világítottak be. Halálhörgés, a fuldoklók segélyordítása, az összeomló házak recsegése vegyült a rohanó ár és zuhogó eső tompa morajába. A végítélet éjszakája volt.

A pusztulás éjszakája után az első huszonnégy órában alig érkezett hír a katasztrófáról. Az első jelentések, amelyek csak nagy vonásokban számoltak be a Délvidéket ért csapásról, kétszáz halotról beszéltek. De akkor még semmitsem tudtunk a hegyek közé ékelt falvakról, amelyek teljesen el vannak vágva a külvilágtól. Majd háromezre szaporodott az áldozatok száma s most már négyszáz halottnál tartunk.

Ujabb felhőszakadás.

Zayugróról jelentik: Óriási felhőszakadás vonult végig a községen. Oly óriási víztömeg zuhogott alá, hogy a házakból és kertekből mentették ki ablakokon a gyermekeket. Majd diónagyságu jég esett fél órán át, mely a veteményekben óriási kárt tett. Azt még nem tudják, vajjon emberélet nem esett-e a vihar áldozatául.

A katasztrófa a minisztertanácsban.

Tegnap, a kormány is foglalkozott a rémséges pusztulással. Délben minisztertanács ült

össze, amely a Krassószörényből a belügyminiszterhez érkezett hivatalos jelentéseket tárgyalta. Megállapította a kormány, hogy óriási katasztrófa történt, melyben négyszáz ember életét vesztette és husz millió a kár. Egy egész megye elpusztult, hogy a községek tömegesen víz alatt állanak. A segély akciót megindítják.

A király adománya.

A Héderváry elnöklele alatt tartott minisztertanácsban a miniszterelnök bejelentette, hogy a király 100000 koronát adományozott saját pénztárából az árvíz katasztrófa károsultjai részére. A minisztertanács szintén 100000 koronát utalványozott előlegesen a károsultak felségélyezésére. — A minisztertanács ezenkívül kimondta, hogy a legmesszebbmenő segély akciót kezdi meg.

A királygyakorlatok és a sorozás.

Az idei sorozás a kormány terve szerint még a nyár folyamán de legkésőbb az ősz elején feltétlenül meg lesz. A sorozás előmunkálatait már meg is kezdték, úgy hogy maire a sorozási rendelet megérkezik annak végrehajtása nem fog késni.

A sorozás azonban eltekintve attól, hogy a mezei gazdálkodásra kellemetlen, nagy befolyással van a katonai tervekre is, amelyeket a folyó évre összeállítottak. E tervek szerint az idén nagyszabású királygyakorlatok lettek volna, s most azonban a sorozások miatt nagyon valószínű hogy elmaradnak.

A király gyakorlatot ezuttal Bártfa környékén akarták megtartani.

A király főszállása Bártfán lett volna, ahol e célra már sok mindent előkészítettek. Nagyban folytak az előkészületek a különböző hadtesteknél is.

Most mint értesülünk a további előkészületeket abban hagyták. Az elmaradás oka részint abban keresendő, hogy az ex-lex miatt a katonasági létszám hiányos, részint pedig abban, hogy a sorozások alatt a tisztikar nagy része igénybe lesz véve.

A nagyvárad helyőrség szintén nagyban készült a hadgyakorlatokra, amiben tegnap megkapták a honvédelmi miniszter rendeletét, melyben a királygyakorlatokat lefűjják.

Azok tehát akik a király gyakorlatok miatt aggódtak s félve néztek az ősz felé megnyugodhatnak legalább erre az évre mert a 35 napi gyakorlatra nem kell berukkolniok.

UJDONSÁGOK.

* **A király Budapesten.** A király szerdán érkezik Budapestre, az országgyűlés ünnepélyes megnyitására. A főváros — mint a P. Lloyd jelenti — ez alkalommal különös ünnepélyességgel fogadja az uralkodót. A kormány az országgyűlés, a városi képviselőlet a főpolgármester vezetése alatt kivonulnak a pályaudvarra. Ez alkalommal *Fülöp* főpolgármester a város nevében köszönti az uralkodót születése nyolcvanadik évfordulója alkalmából. A pályaudvartól a várba vezető ut mentén egyesületek s a tanuló ifjuság oszlopsorba állva hódolnak az uralkodónak.

* **Bérmálás Csatárban.** Lélekemelő szép ünnep lesz ma, vasárnap a közeli *Csatár* község katolikus lakosságának. Ekkor ünneplik

ugyanis száz éves jubileumát az ottani római hitközség fennállásának. Az ünnepély fényét emeli, hogy a hívek körükben üdvözölhetik az egyházmegye ezidő szerinti fejét *Fetser Antal* felszentelt püspököt, aki ma, vasárnap reggel utazik ki dr. *Karácsonyi János* és *Spelt Gyula* kanonokok és az udvari papság kíséretében Csatárba. A jubileumi szent misét és szent beszédet *Fetser Antal* püspök tartja s utána kiosztja a bérmálás szentségét.

* **Az Oltáregylet kiállítása.** A nagyváradai Oltáregyesület szépen sikerült kiállítása még ma is nyitva lesz. Az elmúlt három napon a rossz időjárás dacára élénk látogatottságnak örvendett a kiállítás, ahol dr. *Némethy Gyula* műarcheologus érdekes szép előadást tartott az egyházi ruhák színezéséről. A kiállítás a Szaniszló-utcai Szt. László intézetben van. Belépődíj nincsen.

* **Közigazgatási tanfolyam Nagyváradon.** Megirtuk annak idején, hogy a biharmegyei jegyzők egyesülete mozgalmat indított az iránt, hogy Nagyváradon közigazgatási tanfolyamot létesítsenek. A jegyzők ezen mozgalmukhoz a vármegye támogatását is kérték. Mint értesülünk a kérelmet Biharvármegye pártoló véleményvel fogja felterjeszteni a miniszterhez.

* **A székelyhidi választás az állandó választmányban.** A székelyhidi választás ügyével foglalkozott az állandó választmány. A választmányi ülésen *Keszthelyi Zoltán* elnökölt. A választás eredményéről szóló jelentést tudomásul vették, ugyszintén a számadásokat is, amelyeket a választás költségeiről készítettek. A gyűlésen más ügyet nem tárgyaltak s ezzel az ülés 11 órakor véget ért.

* **Nász a Gerliczy családban.** Szép családi ünnepély volt tegnap a báró Gerliczy családban. Báró Gerliczy Ferencz deszki földbirtokos, főrendiházi tagnak és nejének Fejérváry Gizella bárónőnek szépséges leányát *Gerliczy Erzsébet* bárónőt vezette oltárhoz báró Forster Gyula főrendiházi tagnak és nejének Luczenbacher Erzsébetnek fia báró Forster Jenő. Az esküvő délelőtt 10 órakor ment végbe Budapesten főuri pompával. A fiatal főuri párt gróf *Szechenyi Miklós* győri püspök eskette s a szertartások után remek beszédet tartott. A templomban a főuri világ legkiválóbbjai voltak jelen. Nagyváradról a bájos menyasszony rokoni közül báró *Podmaniczky Béla* huszár főhadnagy és *Des Echerolles Kruspér* Gilbert földbirtokos vettek részt a főuri nászvendégek között.

* **A bihari 13.** A képviselőválasztások lezajlottak; a székelyhidi pótválasztás volt a befejező aktusa a bihari választásoknak. Hogy a nemzeti munkapárt Biharvármegyében (hozzávéve Nagyváradot is) 11 kerületet foglaljon le, ezt még a legvérmesebb reményekkel elteit nemzeti pártiak sem hitték sőt a vármegyén is meglepetést keltett. Az bizonyos, hogy a képviselőház képe a megnyitás után nagyon megváltozik. A legtöbb helyre új ember kerül. A többek között Biharvármegye és Nagyvárad 13 kerületében mind új embereknek jutott a mandátum s a régi képviselőkből egy sem került be a képviselőházba.

* **József főherceg és Augustus főhercegnő légi utja.** A Rákosmezőn már bontogatják a hangár város falait s mielőtt végleg széthordanak a tribünöket és a hangárokat, tegnap hajnalban, kevéssel öt óra után újból megjelent a versenytérén József főherceg és Augustus főhercegnő. A főhercegi pár azért ment ki tegnap a pályára, hogy mielőtt *Warchalovszky* bécsujhelyi aviatikus, akinek

saját szerkesztésű biplánja annyi népszerűségre tett szert itteni szereplése idején, a biplánon felszálljanak. A főhercegi pár már tegnapelőtt repülni akart Warchalovszky gépén mivel azonban tegnapelőtt reggel a szél sebessége közel nyolc méteres volt, az osztrák aviatikus nem akarta vendégeit esetlegesen veszedelembbe vinni s ezért a felszállás tegnapra maradt. Szélcsendes időben vontatták ki Warchalovszky gépét a hangárból. Először József főherceg ült a gépre az aviatikussal s a biplán három kört írt le a levegőben. József főherceg a leszállás után a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott első légtutazásáról és hálásan megköszönte Warchalovszkynek, hogy alkalmat adott neki a repülésre. Utána Augustus főhercegnő foglalt helyet a biplán nyergében. A repülőgép Augustus főhercegnővel is háromszor kerülte meg a pályát és simán ért földet. Warchalovszky mérnök néhány napig valószínűleg még a fővárosban marad s az a szándéka hogy a király budapesti tartózkodása idején elrepüljön a Duna felett a királyi vár előtt s ilyképpen fejezze ki hódolatát a királynak.

* **Uj jegyző.** Paptamásiban az ujonnan rendszeresített segédjegyzői állást tegnap töltötték be. Az új állásra egyhangulag *Fogácsás György* okleveles jegyzőt választották meg.

* **Diszes esküvő.** Tegnap délután előkelő nászvendégség jelenlétében tartotta esküvőjét a Szent László-templomban *Bondor Mihály* posta-távirda tiszt bájos arájával *Szöke Ottília*val, *Szöke Gyula* főreáliskolai rajztanár kedves leányával. Az esketést dr. *Vucskics Gyula* esperes plébános végezte.

* **Bucsu Uj-Palotán.** Ma, vasárnap, mint a Szent Antal napjához legközelebb eső vasárnapon tartják meg Uj-Palota községben a szokásos templombucsut. A község remek, keresztalaku temp'oma, amely a környék legszébb Istenháza, Pádai szent Antal tiszteletére van szentelve. A bucsu alkalmából az ünnepélyes szent misét *Grócs Béla* prépostkanonok, a szent beszédet pedig *Gálffy Sándor* váradújvárosi káplán tartja.

* **Megszűnt járvány.** Az élesdi járás Feketető községében nagy arányú vérhas szedte hónapokon keresztül az áldozatait, Most mint értesülünk a járvány teljesen megszűnt, a köz és magánépületeket dezinficiáltak. Az iskolában a tanítást megkezdték. A főszolgabíró a községet a járvány zár alól feloldotta.

* **Vásári vonatok.** A közelgő nagyváradi országos vásár alkalmával az államvasutak külön vásári vonatokat bocsát a közönség rendelkezésére. A külön vonatok csak 27-én fognak közlekedni. Az *érmelléki* vonat csak Székelyhídtől fog indulni, még pedig 4 óra 50 perckor, érkezik 6 óra 28 perckor. A *komádi* vonat indul Komádiból reggel 4 óra 50 perckor, érkezik 6 óra 52 perckor.

* **Keresztszentelés.** A göröcsöni temetőben *Bazala* Apollónia és *Berta* diszes új keresztet állítottak föl, melyet *Csaponyi Ignác* tb. kanonok, kerületi esperes áldott meg. A délutáni vécsernye után zászlókkal vonultak a hivek a temetőbe. Hozzájuk csatlakoztak szintén ünnepélyes processióban a község g. kath. lakosai is *Szabó István* lelkész vezetésével. Szentelés után az esperes szép beszédben méltatta a kereszt jelentőségét, kimutatva, hogy másban üdvösség nincs, csak Krisztus keresztjében.

* **Uj posta.** Biharvármegye *Biharszent-andrás* községében július hó 1-én postai ügynökség lép életbe, mely postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével is meg van bízva.

* **Klobucsár báró csapatfelügyelő.** A magyar honvédség nagy kitüntetésben részesült. *Klobucsár Vilmos* bárót, a honvédség főparancsnokát és lovassági tábarnokát csapatfelügyelővé nevezte ki a király

* **Az érkenézi állami ut.** Erkenéz község lakossága még az előző évben küldöttségileg járt a kereskedelmi állam titkárnál, hogy az érkenéz—érsemjén—bagaméri ut kiépítésekre 250000 korona állami támogatást eszközöljenek ki. Az államtitkár tegnap küldte meg értesítését a vármegyéhez. E szerint az építendő uthoz ez időszert semmitéle támogatást nem tud nyújtani a miniszter, mert nincs meg hozzá a kellő fedezet. A jövő évi költségvetés keretében jóakaratu támogatását helyezi kilátásba a miniszter.

* **Egy magyar aviatikus sikere.** A budapesti repülő versenyen az utolsó napon végre akadt egy magyar, aki repült és díjat nyert. Ez az aviatikus *Hörváth*, aki 100 métert repült és evvel megnyerte a 7500 koronás nemzeti díjat.

* **Egy részeg garázdálkodása.** *Márton Béni* kisegítő vasuti fűtő péntek délután ittas állapotban ment haza és nejt a legdurvább szidalmakkal illette. A megrémült asszony, hogy férjétől megmeneküljön, a szomszédos Persz féle szőlőbe szaladt s ott a pajtaépület konyhájába bezárkózott. Az ittas ember egy nagy kenyérvágó késsel ment felesége után, s a konyhaajtót kezdte feszegetni. A zaira figyelmes lett a szőlőtulajdonos fia, s a részeg ember kezéből a kést kicsavarta. A dühöngő ember azonban ezután sem tágitott és bezuza az ajtót, feleségét földre teperte, s öklével véresre verte. Majd pedig a szegény asszony hájába ragadt és annál fogva a konyhából a pajta elé vonszolta. A zaira ekkor már odaérkeztek a szomszédok és kiszabadították a félholt asszonyt a brutális férj kezei közül. *Márton Béni* ezután hazament és 3 gyermekét magához véve, a vasuti állomásra ment, hogy a vonat elé feküdjön. Szándékáról azonban értesült *Kajtor István* hegyőri és jelentést tett a vasuti rendőrökönél. A rendőrök nyomban az ittas ember keresésére indultak és azt meg is találták a harmadosztályú váróteremben. A rendőrök felszólították *Márton Bényt*, hogy a gyermekeket adja át nagyatyjuknak *Kajtor István* hegyőrinek, ez azonban nem engedelmesskedett, hanem kést rántott, hogy azzal a rendőröket s a hegyőrt leszurja. A rendőröknek a dühöngő embert lefegyverezni csak nagynehezen sikerült. A megkötözött embert aztán beszállították a rendőrkapitányi hivatalhoz, hol lezáratot s ellene az eljárás folyamatba tetették.

* **Borsalino, Pichler és angol kalap tavaszi ujdonságok REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 46

* **Legszébben megörökíthetők** az estélyi toilettek és jelmezek **DAJKOVITS** villanyfelvételében. A Sas bálterméből kényelmes fedett átjáró. Diszes esküvői felvételek minden időben eszközöltenek.

* **A Lloyd kávéház** nyári kert helyiségében május hó 28, 29, 30, és 31 én következő igen érdekes mozgófénykép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Pórujáró akademiikus 2. Dráma a kőbányában. 3. Cserép gyártás. 4. Elektromos disznó 5. Északi sark fölfedzése. 6. Látogatás a Pasteur intézetben. 7. Lejtő hatalma. Belépti díj nincs, kezdete este 9 órakor. Kitűnő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Örléy* kávéház tulajdonosok. 39

* **Finom uri fehérenemű és minden uridivat és kalap ujdonság megérkezett Róth M. utóda cégnél.**

Bémer-tér. Eredeti angol férfi cipők. 150

* **Kozmetika.** A kozmetika gyógyintézetben (Rákóczi-ut 5.) szigoruan orvostudományi alapon mindennemű arc és szépség-hibák feltétlen sikerrel kezelhetők. A pattanásos májfoltos, szeplős arcok ideális tisztává válnak, archegek eltűnnek, hajhullás megszűnik,

eredeti színe visszaadható. A korai arcráncok elsimitása, ugyszintén az orr s egyéb arcrészek elferdülései meglepő szépen kiigazíthatnak. Olvasóinknak ajánljuk ezt a gyógyintézetet.

* **Olvasza el kérem!** Ha érdekl, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű *Wolframmégőt* és ami a régiekkel szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolframmégő* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással. 44

A legszebb tavaszi ujdonságok megérkeztek Spreng Testvérek zöldséget, cipő, kalap és uridivat áruházába

Férfi fehéreneműek, cipők, kalapok, nyakkendők, gallérok, harisnyák, esőernyők és sétabotok a legnagyobb választékban.

Szolid kiszolgálás.

Olcsó árak.

* **Uj fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 12 évig Nagyváradon működtem *Heiman* fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájpaddal nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Wildenburg Miksa* fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám. 17

IRODALOM.

Az Egyházi közlöny (szerkeszti *Gezely József*) tegnapi számának tartalma: Vezércikk: *Orion*, Az új országgyűlés az egyházpolitika, mely cikket aktuális volta miatt mi is közlünk lapunkban. Egyetemes egyház: A Vatikán és a porosz kormány. A spanyol konkordatum és a Vatikán. A belga katolikusok a választásokon. A katolikusok helyzete Dánországban. A »kiméletes« hang. *Gróf Csáky Károly* tízéves püspöki jubileuma. Szeparációs törekvések Spanyolországban. A keleti egyházokról. Rendelet. A nem állami kötelekben levő tanszemélyzet vasuti féláru menetjegyei. Irodalom: *Fieber Henrik*, dr. *Springer*, *Hans Holbeinz Totentanz*. — *Toma István*, *Bródy Sándor*, *Rembrandt-fejek* — *Személyi változások*, *hírek és apróságok* — *Memento*. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Budapest, Esterházy-utca 15. sz.

Az Élet június 19-iki füzetje a következő érdekes tartalommal jelent meg: dr. *Szentirmai Imre*: Társadalmi bajok. *Pásztor József*: Ifjuság. *Erdős Renée*: Költemények. *Endrey Viktor*: Színház után. *Fetres Kálmán*: Visszahódított a falum. *Helvey Lajos*: A troopi bémálás. *Gáspár Imre*: Jöjj vissza még. *Zsoldos László*: A megboldogult öregem. *Kevi Sándor*: Szerelem. Kultura. Az élet.

TANÜGY.

Évzáró ünnepély az ipariskolában. A helybeli iparos-tanonciskola évzáró rajzkiállítását f. hó 19 én d. e. 8—12 óráig tartja meg a polg. isk. I. 19. sz. teremben. Ugyanazon napon d. e. 11 órakor az ifjusági egyesület évzáró ünnepélyt rendez a II. emelet 31. sz. te-

remben. Ez ünnepélyen osztatnak ki 8 tanuló-
nak a Rimanóczy alap 25—25 kor. jutalom di-
jai. Figyelmeztetnek a tanulók, hogy a jutalmi
díjak átvétele végett a mondott helyen és idő-
ben ellenőrzőkkel jelenjenek meg. A kiállítás
és ünnepélyre a szülők, tanulók és mestereket
tisztellett meghívja az ipariskola igazgató-
sága.

Ray Márton, meglehetősen teit ház előtt. A
közönség a vendégművészt rokonszenvesen fo-
gadta, a mire ügyes játékával s különösen si-
került maszkiával rá is szolgált.

Petrás Sári Nagyváradon. Szerdán
este a Pásztor József és Vincze Zsigmond
poetikus operettjében a tilos a csókban lép
fel először Petrás Sári az ünnepelt szépségű
soubrett. A Királysínházban a szezon egyik
legnagyobb sikerét aratta Petrás Sári ebben a
szerepében. Csütörtökön az Elvált asszonyban,
pénteken a Nebántsvirágból és szombaton a
Luxenburg grófjában lép fel a főváros leg-
szébb és legünnepeltebb soubrettje.

E névsor után már igazán kevés hozzá
tennivalónk van, Ez már kész siker. Még csak
azt emlíjük meg, hogy a lottó-igazgatóság
Hlatky Endre főispán egyesületi elnök fel-
terjesztésére a törvényes 20 százalék nyere-
ményadó teljes elengedésével engedélyezte a
tombola-sorshuzást.

A Bmke. néppünnepele. A Rhedey
kertben 26-án rendezendő néppünnepele hullamai
egyre nagyobb érdeklődést keltenek. A jegyek
melyeket a mai naptól kezdve csaknem minden
kereskedésben lehet váltani már jórészt elő-
vannak jegyezve. A rendezőség nagyban fára-
dozik, hogy az ünnepély sikere teljes legyen.

Nagyváradai Kozmetikai Gyógyintézet

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai
ambulatorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. = Telefon 752.

Orvostudományi alapon való kezelése
az ember külsejével. Arc és szépség
ápolás. Pattanásos, szemölcsös, szeplős,
májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen
szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító
arcszőrök gyökeres eltávolítása. Hajhullás
kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-
massage, villamos kékfény. Röntgen-
és paraffin kezelése. Az intézet a leg-
modernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghuzások, porcellán-,
arany- stb. plombák, csapos fogak, arany
fogkoronák, lemeznélküli singfogsorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatású, de ártalmatlan
kozmetikus gyógyszerek az intézetben be-
szerezhetők. Diszkrét postai szállítás útján is.

Dr. Halász Andor.

170

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: Luxemburg grófja (Rátkey Már-
ton második fellépte.)

Hétfő: Szép Heléna. (Rátkey Márton har-
madik fellépte.)

Kedd: Szegény Jonathán (utolsó bérleti
előadás.)

Szerda: Tilos a csók. (Petrás Sári első
fellépte.)

Csütörtök: Elvált asszony. (Petrás Sári má-
sodik fellépte.)

Péntek: Nebántsvirág. (Petrás Sári harma-
dik fellépte.)

Szombat: Luxemburg grófja. (Petrás Sári
negyedik fellépte.)

Vasárnap: János vitéz. (Medgyaszai Vilma
első fellépte.)

Rátkey Márton. Tegnap kezdte meg
vendégszereplését a Szigligeti színházban *Rát-*

MULATSÁG.

Tündérest a Schlauch-téren. Csüt-
örtök délután pompás, páriát ritkító rozsa-
ünnepély lesz a Schlauch-parkban. A város-
ban szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik
íranta. Az ünnepélynek legszenzációsabb ese-
ménye lesz mindenesetre a »rózsakirálynő«
megválasztása.

Ez már nem a gyermekek, hanem a na-
gyok mulatsága lesz, amennyiben az összes
hölgyek közül bárkire adható le érvényes sza-
vazat. Kortes eszközökül csak az egyéni báj
s egy-egy megvesztegető mosoly érvényesül-
hetnek, mert a választás — teljesen meg-
felelően socialista feltogásuak, — általános,
egyenlő és titkos szavazás útján fog le-
folyni.

Az ünnepély minden látogatója belépő-
jegyéhez ingyen kap egy szavazólapot, melyet
aztán a rózsakirálynői dicsőségre érdemesnek
talált hölgynek át fog adni. Ezenkívül még a
sátraknál is lehet venni szavazólapokat. A
kürtszóval jelzendő zárókor minden hölgy
beadja a szavazatszedő küldöttségnek a hozzá
juttatott szavazólapokat, mire a küldöttség
nyomban összeállítja a szavazatok arányát és
azonnal ki is hirdeti az eredményt. Az így
megválasztott »rózsakirálynő« aztán kap egy
rózsa koronát, az utána legtöbb szavazó-
lappal kitüntetettek pedig mint a rózsokirálynő
»udvarhölgyei« rózsakoszorút kapnak. Ezután
megkezdődik konfetti-csata.

Hogy a választás nehéz feladatot ró a
férfi nemre, az bizonyos. Ki tudna például pár
órai megfontolás után választani a már eddig
is jelentkezett hölgyek között, kiknek névsor-
rát a jelentkezés sorrendjében itt adjuk:

Asszonyok: Dr. Mórincz Ernőné, dr. Verzár
Istvánné, Koos Kálmánné, Falk Ferencné, Kolosy
Bélané, Bognár Sándorné, Geletha Gézané, Se-
bessy Bélané, dr. Edelmann Menyhértiné, özv.
Polgár Gyuláné, dr. Moskovits Józsefné, dr. Gyé-
mánt Jenőné, dr. Perczel Adolfné, Moskovits Mik-
sáné, Darvassy Lajosné, ifj. Moskovits Mórné,
dr. Spitzer Mártonné, Kőszeghy Józsefné, Fűredy
Lászlóné, Palánkay Károlyné, Virányi Bélané,
Petrás Istvánné, Pally Lajosné, dr. Hoványi
Gézané, Molnár Gézané, dr. Sarkady Lajosné,
Boócz Gézané, dr. Adorján Árminné, Bogdán Je-
nőné, dr. Bárdos Imréné, dr. Steiner Árminné,
Csécsi Nagy Istvánné, özv. Szabó Gézané, dr.
Thury Lászlóné, Dániel Lajosné, Krausz Bélané,
dr. Nemes Áronné, Heller Edéné, Popper Ákosné,
dr. Várnai Ferencné, Kepes Miklósné, dr. Grósz
Menyhértiné, Sonnenfeld Adolfné, Lessner Alfrédné,
Rechtiné Bauer Zsófia, Erber Imréné.

Leányok: Fényes Alice és Evelin, Kakos
Mimi, Rozenveig Alice, Molnár nővérek, Bognár
Lily, Kappel Lotti, Rendes Ili, Gereta Alice, Siket
Ilus, Szondy nővérek, Sebessy Irénke, Nosz Ilonka,
Puskás Irén, Hegyessy Erzs, Kelepecz nővérek,
Edelmann Elice, Polgár Anka, Feiler Annuska,
Tierjung Irénke, Hajós Magda, Buhl nővérek,
Schwarz Ada, Pál Ilonka, Kasinezy Mariska,
Szilágyi Iezi, Sarkadi Klári, Kemény nővérek,
Öttömössy Olga, Dániel Böske, Szentlélek Jolán,
Bakó Jolán, Nagy Ilona, Laszky Adél, Kővér
Ilonka és Ella, Nemes Adi, Fodor Mariska, Várnai
Rózi, Popper Nusj, Kepes Annus, Aba Alice
és Irén.

Igazságszolgáltatás.

**Közokirathamisítással vádolt ügy-
véd-hírlapíró.** Erdekes büntügyi főtárgyalás
volt a múlt héten a törvényszéken. A vád-
olt dr. Király Péter debreceni ügyvéd és hírlapíró
egyik debreceni újságnak a felelős szer-
kesztője. Azzal van vádolva, hogy vasuti sza-
badjegyét meghamisította. A hírlapíró szabad-
jegy ugyanis csak a fővonalakra érvényes, a
vicinálisokra ellenben nem. A vádolt ügyvéd-
hírlapíró a vádszerint az igazolványt kijavította
olyformán, hogy a vicinális vonalakra is érvé-
nyes legyen. A gyanús javítást a kalauz a szi-
lágysomlyói vonalon vette észre és azonnal
feljelentést tett felettes hatóságához. Az ügy
innen áttétetett az ügyészséghez, amely köz-
okirathamisítás címén vádat emelt dr. Király
Péter ellen. Az ügyben a főtárgyalás a múlt
héten volt, de az elnök a bizonyítás kiegészi-
tése végett elnapolta.

Elitelt bankógyáros. Ez egyszer nem
a Szabó és Tapaszi cégről szól a nóta. Hanem
a fenti kitűnő urak egyik jeles tanítványáról,
bizonyos Vargha Pál árpádi lakosról, aki el-
indulva elődeinek dicső nyomdokain, végre
szerencsésen meg is érkeztet mesteréhez, Szabó
»igazgató« urhoz, aki tudvalevőleg már a börtön-
ben ül. A hű tanítvány a múlt év novem-
ber havában került lépre. Három barakonyi
parasztembertől felvett 800 koronát azzal, hogy
1600 korona hamis pénzt fizet majd érte. A
fizetés azonban egyre később, mire a három pa-
raszt megunta a várást és feljelentést tett a
bankógyáros ellen. Az ügyészség család bü-
ntette címén azonnal vádat emelt Vargha Pál
ellen, valamint Kádár Károly társa ellen is, aki
a pasasokat szállította. A bíróság a megtartott
főtárgyalás után Vargha Pált másfél évi börtönre,
Kádár Károlyt pedig bűnpártolás miatt
3 havi fogházra ítélte. Elnök Korn Alajos volt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, június 18.

A gabonátözsde.

50 kilogramonként.

Baza októberre — — —	9.77
Rozs októberre — — —	6.94
Zab októberre — — —	7.10
Tengeri júliusra — — —	5.34

Irányzat: Szilárd.

Értéktözsde.

Magyar hitel — — —	842.50
Osztrák hitel — — —	668.—
4%-os koronajáradék — — —	92.25
Államvasút — — —	751.—
Jelzálogbank — — —	485.—
Leszámitoló bank — — —	568.—
Hazai Bank — — —	300.—
Kereskedelmi részv. — — —	735.—
Rimamurányi — — —	688.—
Salgótarjáni — — —	640.—
Közuti vasút — — —	707.—
Városi villamos — — —	396.—
Adria — — —	—

Irányzat: Lányha.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága leányomnak, *Perl Leopoldina* végtiszességén megjelentek és részvétükkel nagy fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton hálás köszönetem.

Perl István.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 48
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Fontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

** Csak ünnep- és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

TÁVIRATOK.

A szombati pótválasztások.

Holdmezővásárhely, június 18. Ma kezdődött a pótválasztás Papp József munkapárti és Kun Béla Just-párti jelöltek között. Kun Béla Just-párti jelölt vezet s lapunk zártáig még nem ért véget a választás.

Kaposvár, június 18. Somogy-szilben a pótválasztás nagy izgalmak között folyt le. A két ellenjelölt pártja óriási erőt fejtett ki, hogy jelöltjeiket győzelemre jutassák. — A győztes Hegyi, Kossuth-párti jelölt lett.

A román királyné állapota.

Bukarest, június 17. Erzsébet királyné állapota kielégítő. A vakbélgyulladás rendszeren gyógyul. A királyné kénytelen lesz néhány hetet ágyban tölteni. Ma és tegnap több európai udvar táviratban tudakozódott a királyné állapótáról. A legelső táviratok egyike a magyar királyé volt, aki meleg szavakkal fejezte ki részvétét s a királynénak mielőbbi gyógyulást kíván.

Ítélet a Hofrichter ügyben.

Prága, június 18. Az »Unio« jentti Bécsből: Mint jól értesült forrásból megtudtuk, a Hofrichter-ügyben ma fogják az ítéletet kihirdetni.

Villámcsapás egy törvényszéki épületben.

Komárom, június 18. A tatai járásbiróság épületében hatalmas villámcsapás sujtott. A villám a tárgyalóterembe hatolt, ahol a komáromi kir. törvényszék egyik birói kiküldöttje tartott hivatali vizsgálatot. A villám az összes jelenlévőket a földre sujtotta, kik hosszabb ideig heverték eszméletlen állapotban a földön. Hogy zuzódásokon és hosszabb rosszulléten kívül egyéb baj nem történt, azért volt, mert mikor a villám lesujtott, több ágra szakadt.

Liabeuf kivégzése.

Páris, június 18. Liabeuft a napokban minden valószínűség szerint kivézik. A guillotint már felszerelték, a delikvens pedig a síralombházban várja a halálos reggelt.

A szerkesztőségét feléltő

Dr. VUCSKICS GYULA.

Két szoba s konyhából álló lakás augusztus 1-re kiadó: **Beöthy Ödön-utca 41. szám.**

Művészi fényképészet
DAJKOVITS E.
NAGYVÁRAD, Sas-palota.

A mai naptól kezdve
rendkívüli kedvezmény.

6 drb. matt platin visitkép 6 K

6 drb. matt platin cabinet kép 12 K

Vászon papíron készült képek ugyanilyen
Menyegzői kép legfinomabb kivitelben.

FLONTA MIHÁLY

építő vállalkozó

Telep és iroda **Pereces-utca 9.**

Elvállal: templom, iskola, körjegyzőség és mindennemű magán-épület tervezését és építését.

Cement gyártmányok állandóan vannak raktáron, megrendelések elfogadtnak.

Állandó műsirkő raktár.

Költségvetéssel készséggel szolgál.

Uj. Uj. Uj.

Villanyerőre berendezett
modern díszmű és ipari

esztergályos üzlet

Beöthy Ödön- és Arany János-utca sarkán Nagyváradon.

Tisztelettel értesitem a nagybecsült közönséget, hogy műhelyemben készítek minden ezen szakmába vágó ipari és díszmű esztergályos munkákat. Billiárdgolyókat, dákókat stb. igen jutányos árak mellett, kellő pontossággal és kitűnő szaktudással. Szíves pártfogást kér

Deutsch Miksa, esztergályos.

Nagy Lajos

téglagyára

Nagyváradon,

közvetlen az aradi országút mentén,
szemben a puskaporos raktárral.

Városi iroda:

Nagyteleky-utca 51. szám.

Tisztelettel értesitem a nagybecsült építő és építető közönséget, hogy egy a mai kornak teljesen megfelelő modern

= téglagyárat =

létesítettem s főtörekvésem odairányul, hogy elsőrendű gyártmányaimmal a legmesszebbmenő kívánalmaknak is elegendet tehessek. Rendeléseket május hóra készséggel jegyzek.

Kiváló tisztelettel

Nagy Lajos,
téglagyáros.

Molnár Lajos

szőlőbirtokos

Nagyvárad, Telefon: 481. sz.

Ajánlja szőlőhegyi pincéjéből saját termésű borait 100 literen felüli mennyiségben, vevő hordójába, esetleg kölcsön hordóban.

1908-as fehér peccsenyebor hectolitere K 42
1908-as piros ürmös, hectolitere K 50
1906—8. szemelt vörös Cabinet gyógybor, hectolitere K 82

Ugyanott érmelléki 1908-as asztali fehér bor, hectolitere 34 korona.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemű hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készítettnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL“
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapítottott:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a „Tiszántul“-ban közöltetnek.

Alapítottott:
1894.

VASUTI MENETREND.

ÉRVÉNYES MAJUS 1-TŐL.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

V v.	Gy. v.	Sz. v.	Tvsz.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
	7 00			2 00		5 40		Ind. Budapest k. p. u. Erk.	4 50	7 20				6 40	
	9 35	11 31		4 23		9 27	11 41	> Bpest ny. p. u.	12 46	3 44	5 39		11 38	3 49	9 55
5 13	11 28	2 06		5 57	1 35	12 25	12 16	> Szolnok	5 06	12 54	3 44	10 20	9 52	12 48	5 41
5 27		2 18			1 50	12 41		> Püspökladány	4 50	12 41				12 37	
5 43	11 49	2 33		6 17	2 07	12 56		> Báránd	4 29	12 25			9 38	9 33	12 23
6 07	12 04	2 52		6 32	2 29	1 16	1 53	> Sáp	3 59	12 05	3 00		8 56	9 19	12 05
6 21		3 05			2 43	1 29		> Berettyóujfalu	3 31	11 51			8 35		11 52
6 34	12 20	3 17			2 57	1 42		> Mezőpeterd	3 16	11 39			8 17		11 41
6 41								> Mezőkeresztes	2 47				7 54		11 30
7 00	12 33	3 38			3 11	1 53		> Ártánd	2 37	11 26			7 43	8 48	11 23
7 11	12 42	3 48		7 09	3 33	2 15	2 35	> Bors	2 20	11 19	2 27	7 43	8 41	11 14	4 24
	12 54	4 10	6 30	7 14		2 53	2 42	> Biharpuspöki	2 15	11 09	2 16	7 28	8 34	10 53	4 14
	1 01	4 17	6 39			3 00		Erk. Nagyvárad Ind. Erk.	8 30	10 34	1 52	7 07	8 34	10 47	
	1 10	4 27	6 51			3 09		> Várad-Velence	8 22	10 27	1 45	7 01		10 38	
	1 20	4 38	7 05			3 18		> Fugyivásárhely	2 09	10 18		6 51		10 27	
	1 28	4 47	7 16	7 42		3 29	3 14	> Szakadát	7 53			6 38		10 17	
	1 35		7 25			3 30		> Mezőtelegd	7 43	10 00	1 25	6 30	8 10	10 21	3 31
	1 41		7 33			3 41		> Mezőtelki	7 31			6 21		10 10	
	1 47	5 02	7 59	7 55		3 45	3 29	> Czéczeke	7 24			6 14		10 09	
	1 52	5 06	8 05			3 50		> Élesd	7 17	9 44	1 12	6 09	7 58	10 04	3 38
	2 00		8 15			4 00		> Élesd megálló	7 10	9 38		6 03		9 59	
	2 12	5 25	8 30	8 15		4 09	3 52	> Rikod	7 00			5 56		9 47	3 26
	2 16					4 17		> Rév megálló	6 50	9 25	12 58	5 47	7 46	9 47	
	2 22	5 33	8 38			4 26		> Zichy barlang	6 33	9 16		5 36		9 39	
	2 27	5 38	8 43			4 31		> Vársonkolyos	6 27	9 13		5 31		9 28	
	2 37	5 49	8 55			4 39		> Brátka	6 15	9 04		5 21		9 20	
	2 45	5 57	9 04			4 48		> Jádvolgy	6 08	8 56		5 12		9 13	2 34
	2 55	6 08	9 17	8 48		4 50		> Fucsa	5 56	8 48		5 03		9 07	
	3 06		9 30			5 00		> Beketető	5 46			4 50		8 58	2 39
	3 24	6 30	9 49	9 03		5 12	4 44	> Csucsá	5 36	8 38	12 44	4 43	7 07	8 58	2 39
	5 20	8 27	12 28	10 30		7 18	6 26	Erk. Kolozsvár Ind.	1 30	6 04	10 31		5 21	6 49	1 06

Püspökladány—Debrecen—Szatmár.

Nagyvárad—Vaskóh.

Tvsz.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Tvsz.
2 50	4 30	Ind. Nagyvárad	9 49	8 44
3 03	4 41	> Várad-Velence	9 38	8 32
3 17	4 56	> Rontó	9 24	8 17
3 31	5 05	> Félixfürdő	9 17	8 07
3 48	5 21	> Kardó	9 03	7 52
4 01	5 38	> Nyárló	8 57	7 42
4 15	5 54	> Magyargyepes	8 47	7 32
4 30	6 11	> Tasádfő	8 37	7 22
4 45	6 28	> Drágszéke	8 25	7 13
5 03	6 45	> Magyarszéke	8 09	6 56
5 18	7 02	> Dusesd	7 55	6 46
5 34	7 19	> Szombatság-Rogoz	7 36	6 27
5 50	7 36	> Hollód	7 22	6 13
6 06	7 53	> Gyanta	7 06	6 00
6 22	8 10	> Fekete Kápolna	6 46	5 48
6 38	8 27	> Solyom	6 23	5 34
6 54	8 44	> Belényesörvényes	6 00	5 20
7 10	9 01	> Borz	5 53	5 06
7 26	9 18	> Belényesujlak	5 43	4 56
7 42	9 35	> Sonkolyos	5 34	4 47
7 58	9 52	> Fenes	5 22	4 34
8 14	10 09	> Belényes	5 11	4 23
8 30	10 26	> Dragonyesd	5 01	4 13
8 46	10 43	> Szudrics	4 42	4 04
9 02	11 00	> Rieey	4 31	3 55
9 18	11 17	> Lunka-Rézbánya	4 20	3 44
9 34	11 34	> Vaskóh-Barest	4 10	3 34
9 50	11 51	Erk.	4 00	3 24
10 06	12 08	Ind.	3 50	3 14
10 22	12 25		3 40	3 04

Vészto—Kötegyán—Hollód.

Vv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Vv.
6 18	5 10	Ind. Vészto	9 20	4 02
6 36	5 28	> Okány	9 02	3 42
6 52	5 43	> Gyanta	8 43	3 21
7 01	5 52	> Sarkadkeresztúr	8 33	3 10
7 15	6 07	> Méhkerék	8 15	2 50
7 23	6 14	Érk. Kötegyán	8 06	2 40
7 31	6 21	Ind. Kötegyán	7 19	2 15
7 40	6 30	> Pósa	7 07	2 02
7 48	6 39	> Illye	6 57	1 51
7 57	6 48	> Csegöd	6 34	1 31
8 06	6 57	> Erdőgyarak	6 25	1 21
8 15	7 06	> Árpád	6 16	1 11
8 24	7 15	> Feketebátor	6 06	1 00
8 33	7 24	> Feketebátor	5 44	12 32
8 42	7 33	> Tenke	5 34	12 10
8 51	7 42	> Rippa	5 24	11 33
9 00	7 51	> Mocsár-Gyanta	5 14	11 21
9 09	8 00	Érk. Hollód	5 04	11 09

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

Vv.	Tvsz.	Oda. — Vissza.	Vv.	Tvsz.
9 30	7 50	Ind. Szombatság-Rogoz	6 41	4 57
9 59	8 19	> Nánhegyes	6 14	4 30
10 09	8 29	Érk. Dobrest	6 04	4 20

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Szv.	Mv.	Szv.	Mv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Szv.	Mv.	Mv.	Szv.	Szv.
6 02	8 01	10 20	1 13	4 45	7 40	8 28	9 40	12 05	3 10	4 00	8 10
6 12	8 13	10 30	1 25	4 56	7 59	8 14	9 29	11 52	2 57	3 49	7 59
6 29	8 33	10 48	1 48	5 15	8 22	8 28	9 12	11 30	2 35	3 33	7 43
6 44	8 44	10 56	2 00	5 25	8 31	8 44	9 12	11 14	2 20	3 22	7 36
	9 03	11 03	2 19	5 34	8 45	8 54	11 03	10 38	2 10	3 15	7 26
	9 13		2 31		8 56	9 03	10 38	1 47			7 19
	9 20		2 39		9 03	9 12	10 30	1 40			7 12
7 08	9 27	11 16	2 51	6 02	9 11	8 31	10 22	1 33	2 51	7 08	7 07
	9 40		3 07		9 18	8 40	10 05	1 16			7 14
7 28	9 59	11 44	3 27	6 24	9 27	8 54	9 52	1 04	2 32	6 43	8 26
7 39	10 11	11 53	3 40	6 33	9 36	9 03	9 25	1 22	2 22	6 33	8 14
7 47	10 23	12 02	3 53	6 42	9 45	9 15	12 30	1 12	2 12	6 24	8 07
	10 37	12 05	4 06	6 51	9 54	9 25	12 25	1 05	2 05	6 15	7 50
	10 51	12 18	4 19	7 00	10 03	9 36	12 14	0 57	1 57	6 06	7 34
8 17	11 04	12 37	4 32	7 09	10 12	9 47	12 01	0 50	1 50	5 58	7 22
	12 12	3 29	4 45	7 18	10 21	9 56	11 58	0 43	1 43	5 49	7 10
10 45	2 48	4 22	4 58	7 27	10 30	10 05	11 43	0 36	1 36	5 40	6 58
			5 11	7 36	10 39	10 14	11 38	0 29	1 29	5 31	6 49
			5 24	7 45	10 48	10 23	11 25	0 22	1 22	5 22	6 40
			5 37	7 54	10 57	10 32	11 14	0 15	1 15	5 13	6 31
			5 50	8 03	11 06	10 41	11 05	0 08	1 08	5 04	6 22
			6 03	8 12	11 15	10 50	10 59	0 01	1 01	4 55	6 13
			6 16	8 21	11 24	10 59	10 59	0 00	1 00	4 46	6 04
			6 29	8 30	11 33	11 08	10 58	0 00	1 00	4 37	5 55
			6 42	8 39	11 42	11 17	10 57	0 00	1 00	4 28	5 46
			6 55	8 48	11 51	11 26	10 56	0 00	1 00	4 19	5 37
			7 08	8 57	12 00	11 35	10 55	0 00	1 00	4 10	5 28
			7 21	9 06	12 09	11 44	10 54	0 00	1 00	4 01	5 19
			7 34	9 15	12 18	11 53	10 53	0 00	1 00	3 52	5 10
			7 47	9 24	12 27	12 02	10 52	0 00	1 00	3 43	5 01
			8 00	9 33	12 36	12 11	10 51	0 00	1 00	3 34	4 52
			8 13	9 42	12 45	12 20	10 50	0 00	1 00	3 25	4 43
			8 26	9 51	12 54	12 29	10 49	0 00	1 00	3 16	4 34
			8 39	10 00	13 03	12 38	10				

Villamos és műszaki felszerelési vállalat.

NAGYVÁRAD, RAKOCZY-UT 5.

Telefon és interurbán 914.

A Magyar Siemens Schuckert Művek képviselője ■ Tantallampák gyári raktára.

Elektro és gépészmérnöki iroda.

Elvállal mindennemű villamvilágítási és erőátviteli munkákat, ivlámpák kezelését, szénpálcák szállítását. Telefon, Telegraf és villámhárító berendezéseket.

Raktáron tart modern és izléses villamos csillárokat izzólámpákat fűtő- és főzőkészülékeket, motorokat és szellőztetőket.

Szabadalmak kidolgozása és értékesítése.

Ertsey Zoltán

keresk. vezető.

Reichel Henrik

gépész és elektro mérnök.

Tisztelettel értesitem a Főtisztelendő papságot, és a n. é. közönséget, hogy a mai napon **SZLANÁR JÁNOS** iparművész üvegfestőt térsul vettem és e ddig templom, oltár és iconástáfestészetemet üvegfestéssel és diszűvegezéssel kibővítettem.

Tehát készítek művészi kiviteitü üvegfestészeti munkákat, diszűvegezéseket és üvegmaratásokat a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kiviteilig.

Főtörökvésem, hogy művészeti munkáimmal ugy a Főtisztelendő papság, valamint a t. közönség nagyrabecsült bizalmát és elismerését kiérdemeljem és részemre fentartsam

Magam a Főtisztelendő papság és a t. közönség szives figyelmébe és jó indulatába ajánlva vagyok tisztelettel

Klinge Antal,

templom, üvegfestő és diszűvegező.

Nagyvárad, Szent János-utca 11.

Vázlatokat és költségvetéseket díjtalanul készítek. Levélbeli megkeresésre személyesen megjelenek.

74

POLOSKÁT

és azok petéit

egyedül a szabadalmazott **MATTENIE** gázfejlesztő módszer alapján lehet teljesen és alaposan kirtani, melyért 1 évi felelősséget vállalok, meghívásra azonnal bárhol személyesen megjelenek.

MATTENIE szab. gázfejlesztő és féregmentési vállalat Zöldfa-utca 9. l. e.

F O G A K.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitünő** hirtelű

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

(Fekete Sással szemben).

Biztos, gyors, ártalmatlan hatásos szépitőszert egyedül a **Lédig-féle** alabastrom arc-crème 1 tégely 1 korona, alabastrom szappan 1 drb 80 fillér. Kiválóan alka mas szeplő, májfolt és arcfehérítésre.

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o

LÉDIG ÁRPÁD arany kereszt gyógyszer-tára,

Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.) 34

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 k r. 50 fill.**

Szén izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 7 százalékos kímélés áron alul.

Air J. nemű **izzólámpák** **önlegességek,** fényképező-lámpák, **legolcsóbb** **szén izzólámpák**.

Csillárok,

ivlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lőertől 12 lőerőig minden nagyságban

villamos világítás

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletos szolgálat.